

ZLO-činci

Pozdrav

Milé sestry a milí bratři, vítám Vás na těchto bohoslužbách, na Velký pátek, a to slovy apoštolskými: *Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi námi. Amen*

Introit: (Žalm 31, 15-17)

15 Já však, Hospodine, důvěřuji tobě, pravím: „Ty jsi můj Bůh,
16 moje budoucnost je ve tvých rukou.“ Vysvobod mě z rukou nepřátel a těch, kdo pronásledují mě.
17 Rozjasni tvář nad svým služebníkem, ve svém milosrdenství mě zachraň.

Píseň: EZ 637 – Už svítá jasný bílý den

Modlitba

Bože náš, Ty jsi nás stvořil k životu. Spravedlivě, a přitom tak jemně nás vedeš k sobě a k věčnému životu. Tvůj milovaný a jediný Syn nás přivádí k životu pravdivému a odpovědnému. Jak krásné jsou tvoje cesty Bože, a jak dobrý je jejich cíl! Proč se tedy tvých cest nedržíme? Proč na Tebe zapomínáme? Proč se tak snadno necháme zlákat marností? Vyznáváme, Pane, že jsme mnohokrát zklamali, vzdáváme zápasy o pochopení Tvého evangelia, bojíme se konfrontací s pravdou, nejsme dost vytrvalí, jsme stěží ochotni přemáhat svou lenost, pohodlnost, nedokážeme unést nejistotu.

Pane, odpusť nám naši zbedněnost a obnov nás svým Duchem, obnov v nás upadlého a utahaného ducha. Dej nám sílu a moudrost vyhledávat Tvé cesty. Dej nám statečnost postavit se na stranu pravdy v tomto světě. Buď s námi jako jsi byl se svým Synem Ježíšem Kristem, který si nás zamiloval, za nás byl ukřižován a pro nás vzkříšen. Amen.

I. Čtení (Lk 23, 33-49)

33 Když přišli na místo, které se nazývá Lebka, ukřižovali jej i ty zločince, jednoho po jeho pravici a druhého po levici.

34 Ježíš řekl: „Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí.“ O jeho šaty se rozdělili losem.

35 Lid stál a díval se. Členové rady se mu vysmívali a říkali: „Jině zachránil, ať zachrání sám sebe, je-li Mesiáš, ten vyvolený Boží.“

36 Posmívali se mu i vojáci; chodili k němu, podávali mu ocet

37 a říkali: „Když jsi židovský král, zachraň sám sebe.“

38 Nad ním byl nápis: „Toto je král Židů.“

39 Jeden z těch zločinců, kteří viseli na kříži, se mu rouhal: „To jsi Mesiáš? Zachraň sebe i nás!“

40 Tu ho ten druhý okřikl: „Ty se ani Boha nebojíš? Vždyť jsi sám odsouzen k stejnému trestu.“

41 A my jsme odsouzeni spravedlivě, dostáváme zaslouženou odplatu, ale on nic zlého neudělal.“

42 A řekl: „Ježíši, pamatuj na mne, až přijdeš do svého království.“

43 Ježíš mu odpověděl: „Amen, pravím ti, dnes budeš se mnou v ráji.“

44 Bylo už kolem poledne; tu nastala tma po celé zemi až do tří hodin, protože se zatmělo slunce.

45 Chrámová opona se roztrhla vpůli.

46 A Ježíš zvolal mocným hlasem: „Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha.“ Po těch slovech skonol.

47 Když setník viděl, co se stalo, velebil Boha a řekl: „Tento člověk byl vskutku spravedlivý.“

48 A ti, kdo se v celých zástupech sešli na tu podívanou, když viděli, co se stalo, odcházeli bijíce se do prsou.

49 Všichni jeho přátelé stáli opodál, i ženy, které Ježíše doprovázely z Galileje a všechno to viděly.

Blahoslavení jsou všichni, kteří slyší Boží slovo a ve svém srdci ho zachovávají. Amen

Píseň: EZ 779 – Můj Pán všechny svolá

Kázání (Lk 23, 34; 46)

34 Ježíš řekl: „Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí.“

46 A Ježíš zvolal mocným hlasem: „Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha.“ Po těch slovech skonal.

Milí bratři, milé sestry, milí přátelé,

celý ten zvláštní a rozmanitý průvod přišel na místo **zvané Lebka** – **hebrejsky Golgota**. Jedni ze zvědavosti, druzí ze škodolibosti. Další z povinnosti a jiní ze skrývaných sympatií. A všichni hlavně kvůli jednomu odsouzení. Dobrodinec končí mezi zločinci, za městskými hradbami. Ukřižovali jej na tom místě. Kříž, jako krutá a hrůzostrašná smrt.

Po jeho pravici na kříž pověsili jednoho, po jeho levici druhého – **odpadlíky společnosti**, zjevné a usvědčené zločince. ON visel na kříži jako jeden z nich, ba co víc – jako ten, který snad oba svou zločinností předčil. Jenže ti dva představují nás všechny, nás, kteří jsme všichni **ZLO-činci** – pácháme zlo podle svého konkrétního povolání.

Z jeho úst zazněl **první výkřik**: „Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí.“ V této modlitbě je zasetá Otcova láska, která přináší odpouštění. Jenže jeho žalobci s ním ještě nebyli zcela hotovi. Nyní přišel jejich čas, nastal okamžik zúčtování. Bylo třeba upozornit zástupy ochotné a navyklé naslouchat silným a vítězným projevům, že tento zločinec zde nevisí jen tak pro nic za nic.

První se chopili slova **představitelé náboženské vrchnosti**. Jejich rétorika byla čitelná. Nepotřebovala důkladnějšího vysvětlení. „*Je to lhář*“, volají na lid kolem. **Soudci** křičí jeden přes druhého:

„Jině zachránil, tak teď má prostor – může zachránit sám sebe. Ať sestoupí z kříže a spasí se! Cože? Jak to, že se nic neděje? Copak on to nesvede? Copak mu snad chybí síly? Neví, jak na to? Ale to snad ne, my jsme se těšili, že nás přesvědčí o opaku – že jakožto ten pomazaný, Mesiáš – za kterého se vydával – jakožto Bohem vyvolený, kterým se prohlašoval, sestoupí z kříže... Jen se podívejte na toho ubožáka... Ubožák a blázen je to... Vždyť takto přece Mesiáš nevypadá. Tento je karikaturou, znesvěcením našeho očekávání Mesiáše... Ten má přece přijít v moci a nastolit Království Boží s náležitým respektem a úctou... Jeho moc a síla budou bít do očí, budou viditelné, zřetelné, hmatatelné... pravý Mesiáš se pozná mocnými skutky... ale tento na kříži... škoda slov! „

A nebyli sami, kdo se mu s chutí vysmáli do obličeje... **římští vojáci**, kteří měli za úkol přibít odsouzenec na kříž a nad jeho hlavu umístili nápis: „*Tento je král Židů*“. To proto, aby bylo všem ihned jasné, proč visí na kříži... to proto, aby každý pochopil, že za takové snahy jednotlivce na krále nečeká nikoho nic dobrého.

„Tento že je král Židů? To snad nemyslel vážně... kdo jiný by měl lépe rozpoznat, kdo je král a kdo ne než my, vojáci? Vždyť my jsme schopni poznat krále na první pohled... naše oči již přivykly projevům a demonstracím moci v tomto světě... ale pro tak markantní projev slabosti nemáme pochopení ... jo, kdyby se alespoň chopil meče, když vjížděl do Jeruzaléma a pokusil se silou a mocí prosadit, o co mu jde..., kdyby nám už tehdy předvedl, že je hoden nazývat se židovským králem... My dokážeme ocenit protivníka... ale on neudělal ani to... lidumil králem... teď už mu snad došlo, že se měl pokusit na to jít z jiného konce... takovou hloupost jsme již dlouho neslyšeli... no, a teď se to provalilo úplně... visí na kříži, bezmocný, neschopný zachránit sám sebe... Hej ty, ukřižovaný, sestup z kříže a vládni, jsi-li král Židů... spas sebe a my uvěříme, že na tom něco je... neučiníš-li to, jsi hoden pouze posměchu, nikoli uznání.“

Po nějaké době, naplněné duchovním i tělesným utrpením a nějakým podivným rozhovorem odsouzenců mezi sebou, se onen uprostřed opět, avšak tentokrát naposledy, ozval. Byl to **druhý výkřik**: „*Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha*.“ Z opuštěnosti od Boha vstupuje Syn Boží do odevzdanosti Otcí. Skončilo poslání Syna, který zná Otce a zjevuje ho bratřím.

Dva výkřiky z kříže obsahují dvakrát oslovení: „**OTČE!**“ Je to Otec, kterému byl a je po celý svůj život věrný, Otec, kterého celou svou existencí – svým kázáním, vyučováním, napomínáním, potěšováním, uzdravováním – Ježíš zpřítomňoval. Otec, kterého po celý život zastupoval...

Již v modlitbě, kterou učil své učedníky, oslovuje Boha důvěrně „**Otče**“. Když vyprávěl podobenství o marnotratném synu a milosrdném, laskavém, **odpouštějícím Otci** – cožpak někdo pochyboval, koho tím myslel? A pak, když se k němu modlil v ústraní – na Olivové hoře – laskavě jej oslovoval „**Otče**“.

V důvěře, že jeho moudrost a milosrdenství je silnější než Ježíšovy obavy a děsy z nadcházející budoucnosti. Báł se toho, co má přijít, ale přesto se v důvěře postavil čelem k vůli Otce, spolehnul se na něj. Věděl, že tento úděl z lidského hlediska zdá se být marný, přesto však věřil, že jej jeho milosrdný Otec vede cestou správnou. A stejně tak věřil na kříži, že i v takovou strašnou chvíli jej jeho **Otec slyší a vyslyší...**

A nás tento příběh nabádá, abychom se naladili na tuto jeho frekvenci, – abychom ve víře nahlíželi na Ježíšova slova a celý tento příběh z této perspektivy... aby naše uši již nebyly nakloněny k naslouchání úlisným a siláckým řečem... abychom odmítli dopřávat sluchu hlasům těch, kdo se pod křížem cítí jako vítězové, – ale naopak toužili zaslechnout **hlas víry ukřižovaného**, jeho volání ke Otci, abychom se naučili důvěřovat nebeskému Otci.

A co můžeme v Ježíšových slovech z kříže zaslechnout my dnes?

1) První zvolání z kříže je naprosto šokující, nečekané, nepochopitelné... „*Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí.*“ Jakže? Co to vykládá? Za koho že prosí? Ano, už je to tak... on opravdu prosí za ty, kteří zapříčinili tento jeho krutý konec života. On prosí za ty, kteří jej obžalovali, křivě proti němu svědčili a kteří se jej téměř od počátku jeho veřejného zvěstování snažili zbavit. Ve chvílích utrpení prosí za ty, kteří se mu vysmívali, bili jej a činili mu všelijaké příkoří, za ty, kteří jej přitloukli hřeby na kříž a vystavili jej potupnému umírání a ukrutné smrti. Prosí, aby jim bylo odpuštěno jejich chování, jejich smýšlení. I za nás prosil a prosí svého **OTCE, ABY NÁM ODPUSTIL.**

2) A v onom druhém výkřiku taktéž volá k **OTCI**: „*Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha.*“ Na kříži... pár vteřin před posledním vydechnutím... ve chvílích beznaděje, bezmoci, nezměrného utrpení... bez jakýchkoli výčitek, rouhání a spílání svěřuje svého ducha do rukou **OTCE**. Je to chvíle bezmezných důvěry, že jej zachrání, spasí, vysvobodí. A jeho Otec jej slyšel a bedlivě naslouchal jeho prosbám a vyslyšel je. Každý člověk shromáždění okolo kříže sklízí ovoce Božího soucitu a lásky. Amen

Modlitba

Pane, nauč nás ze srdce odpouštět. Víme, že to sami nesvedeme. Často jsme jako ten ničemný služebník! Jsi k nám stále tak dobrý, kdežto i my umíme mít otevřené srdce vůči těm, kdo se proti nám proviňují. Smiluj se nad námi! Amen

Ticho – 30 sekund

Píseň: EZ 531 – Proč jen mlčíš, Pane

Ohlášky

Přímluvná modlitba

Hospodine, Bože náš, děkujeme Ti za tvé slovo, kterým nás ujišťuješ o své milosti. Dáváš nám naději skrze svého Syna, který se za nás vydal cestou kříže.

- Děkujeme Ti za bratry a sestry, kteří nám pomáhají nacházet správný směr.
- Děkujeme za všechny, kteří svým životem vydávali a vydávají svědectví, že tvoje pravda a láska je to nejdůležitější a nejpotřebnější, z čeho smíme čerpat.
- Prosíme, aby žádné lidské svědectví nevyznělo naprázdno a marně.
- Prosíme abychom i my vytrvale v zvěstovali Krista, věrně ho následovali i tam, kde to přináší obtíže, bolesti a ztráty.
- Prosíme za náš sbor
- Prosíme za církev, aby se v ni rozproudil život z víry, aby převážila láska, odpuštění a milosrdenství nad obavami z budoucnosti, sobeckým uzavíráním se do sebe a strachem z nových věcí.
- Přimlouváme se, Pane Bože, za naše bližní, kteří jsou nám svěřeni nebo každodenně posíláni do cesty, abychom si dokázali všimnout jejich potřeb, jejich radost přijímali jako svou vlastní a jejich trápení a zkoušky procházeli s nimi, jako by to byly naše vlastní starosti.
- Veď nás mocí svého slova, posiluj nás, abychom citlivě sloužili potřebným bez výmluv a postranních úmyslů a měli porozumění jeden pro druhého.
- Prosíme za mír, pokoj a bezpečí všude na světě, kde lidé trpí nesmyslnou válkou.
- V našich modlitbách prosíme, ať se děje Tvá vůle a ne naše.

Každý ti v tichosti svěřujeme své osobní modlitby...

Prosíme skrze Krista, našeho Pána, ukazuj nám naši vlastní odpovědnost ve zvěstování evangelia a přijmi i tuto naši společnou modlitbu:

Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvět' se jméno Tvé. Přijď království Tvé. Buď vůle Tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuveď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť Tvé je království i moc i sláva na věky. Amen.

Píseň: EZ 319 – Shromáždil člověk prý moudrosti své poklad

Posláni (Lk 24, 46-48)

46 „Tak je psáno: Kristus bude trpět a třetího dne vstane z mrtvých;

47 v jeho jménu se bude zvěstovat pokání na odpuštění hříchů všem národům, počínajíc Jeruzalémem.

48 Vy jste toho svědky.

Požehnání

Požehnej Vám Bůh – co hledá vaše vůle.

Požehnej Vám Bůh – co potřebuje vaše láska.

Požehnej Vám Bůh – na čem spočívá vaše naděje.

Král králů, ať požehná vaše životy. Amen

Píseň: EZ 716 – Z Tvé ruky, Pane můj